

БӨЛІМ: МҰХТАР ШАХАНОВ / ӨЛЕҢДЕР

Тоқшылық

ЖАРИЯЛАНДЫ
26.01.2022СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/112978/>

Т. Жұмановқа

Ол ауылдың қадірмен диқаны еді,
Кеудесіне кең дала сыйған еді,
Кең даланың мәрттігін жиған еді.
Көңілі түскен адамға қажет кезде
Жалғыз атын ойланбай сыйлар еді.
Бәкір баба осындай диқан еді,
Жайсаң жайлау, жаз пейіл бола тұра
Айтқанынан қайтпайтын қиқар еді.
Сағынышын самғатып сан хатынан,
Құлан жүйрік қиялмен таңды атырған.
Еркетайы бір күні ойда жоқта
Келін әкеп түсірді Алматыдан.
«Жалғыз ұлға құдайым сана берді,
Келін әкеп қуантты тамам елді,
Енді өлсем де арманым болмайды», — деп,
Қарт жүрегі елжіреп сала берді.
Той жасады онан соң дүрілдетіп,
Тапқанын түгел шашып, гүрілдетіп.
Әсем ән қарлығаш боп қалықтады
Аспанның шымылдығын дірілдетіп.
Сауыққа сақтап бағзы құмар қалпын
Шарықтатты шал солай шынар даңқын.
Мынадай той Қасқасу баурайында
Бұған дейін болмаған шығар, бөлкім.
Тойдан соң Бәкір қарт көңілі жайланып,
Үш күнге созылған ғажайып думанды ойға алып
Қиялы шарықтап сан қырға

Шуақтап отырды есіктің алдында.
Тоқшылық керуенін тартқан
Бейнетқор кеудеден атырған ақ таң
Етпеуге бола ма уақытты мақтан
Ұлына риза еді ол, бақытын тапқан...
Кенет келінінің
Жолдың жиегінде жатқан
Нанды теуіп өткенін көріп,
Қабағы түнеріп түндей,
Көңілі бұзылып нілдей,
Дауыстап перзентін шақырды қасына:
— Ал, ұлым, күн туды басыңа,
Бірақ сен жасыма.
Қазақтың мейірбан даласын,
Кеудеңе тоқыған баласың.
Әттең — ай, әлі де шаласың!
Жан адам көрмесін беліңді бүгілген,
Қалдырмай келінді бүгіннен
Қай жерден әкелсең,
Сол жерге апарып саласың.
Әйтпесе, бітті бар әңгіме,
Жалғызым, әкеңнен мәңгіге
Алыстап қаласың.
Жігіт қанша қиналса да қайғы қажап жүрегін,
Орындады әкесінің тілегін.
«Десек — дағы, нанды қорлау жат қылық,
Шалдың ісі шектен шыққан қаттылық.
Жас келінге обал болған екен тым», —
деп гулесіп жатты жұрт.
Содан бері, міне, қанша жыл өтті.
Қанша гүлзәр көктем келіп туған жерді түлетті.
Көкірегінен желкен жайып тәтті үміт
Қанша жігіт қырға шықты ат мініп.
Мен ақын боп оралғанда аулыңа
Қанша қыздар гүл сыйлады шат күліп.
Әжей тосып сары майын сақтаған,
Құрбыларым жырларымды жаттаған,
Туған далам атқа сүйеп қондырып,
Әкпем мені «жұлдызым» деп мақтаған.
Соның бәрі Бәкір қарттың баяғы

Қылығындай әсер еткен жоқ маған.
Дәуірінің босаң жібін тап басқан
Әруағыңнан айналайын, ақ бас шал.
Жылда ауылға барған сайын мен сенің
Кете алмаймын бейітіңе соқпастан.
Үндемейсің, қайсар тұлға, ойы алау
Қайран қартым, құдіретіңе тоям — ау.
Бәлкім саған жұртқа ой салу үшін де
Қажет болды өзіңді-өзің аямау.
Бір кездері ерні кеуіп, сусап өскен көк шыбық
Бәйтерек боп асқақтады
Бұл не деген жақсылық.
Иә, кез келген тоқшылықтың арғы тегі жоқшылық
Асқан зорлық, бар ма бірақ, барды қадірлемеуден.
Әттең, кейде бізге соны ойлатпайды тоқшылық!
Адамзатқа қауіпті жау — асқыну.
Оның бізден аулы қашық десе де
Кеше ғана көз алдымда көшеде
Нанды теуіп өте шықты жас сұлу.
Тоқшылықтың күйісі ме, міне, бұл?
Әлденеден тітіркеніп жүрегім
Мына қызға Бәкір баба сияқты,
Қайын ата жолыққай деп тіледім.

Мұхтар Шаханов

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.